

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/konspiracje-mlodziejowe/slownik-i-biogramy-postaci/165850,Klukowski-Tadeusz-Krzysztof-1931-1953.html>

26.04.2024, 20:00

Klukowski Tadeusz „Krzysztof” (1931-1953)

Członek Konspiracyjnej Organizacji Skautów i Ośrodka Krajowego – Kraj. Jego przybranym ojcem był Zygmunt Klukowski, znany w Szczepieszynie lekarz, członek ZWZ i AK, autor dzienników, dokumentujących okres okupacji na Zamojszczyźnie. W 1944 r. został przez ojca – Zygmunta – zaprzysiężony jako członek podziemia, czasami rozwoził rozkazy i kolportował prasę podziemną.

W wieku 18 lat 1949 r. związał się za pośrednictwem Jerzego Kurzępy „Ryszarda” z KOS założoną przez ucznia Liceum Leśnego w Zwierzyńcu: Waldemara Pobudkiewicza „Zygmunta”. Jej członkami byli harcerze ze Zwierzyńca, Szczepieszyna, Białej Podlaskiej i Zamościa, którzy opuścili szeregi ZHP po odrzuceniu tradycji skautowskiej i podporządkowaniu go ZMP. Grupa nie posiadała jednolitego przywództwa, decyzje podejmowali „Zygmunt”, „Krzysztof” i „Ryszard”. KOS w Zamościu i Zwierzyńcu przestała istnieć w czerwcu 1949 r. W następnym roku jej działalność kontynuował „Zygmunt” w Białej Podlaskiej.

W 1952 r. Tadeusz Klukowski związał się z jedną z większych organizacji złożonych z młodych ludzi – Ośrodkiem Krajowym – Krajem. Wprowadził do niego pozostałych kolegów z KOS. Jako członek Kraju „Krzysztof” brał m.in. udział w próbie wykolejenia pociągu relacji Berlin-Moskwa („Mitropy”). Podrzucił do ogrodu pracownika ambasady USA w Warszawie kartkę z propozycją współpracy. Miał także zostać wyznaczony do planowanego zniszczenia radiostacji w Raszynie, przeprowadził w tym celu rozpoznanie terenu.

Według dokumentów UB do wykrycia Kraj miało dojść przypadkowo w wyniku zatrzymania – podczas akcji na mieszkanie pośła Hieronima Dobrowolskiego w Warszawie – jednej z łączniczek – Krystyny Metzger „Marii”. „Krzysztof” został ujęty w lipcu 1952 r. Oskarżono go m.in. o próbę „obalenia przemocą ustroju”, dopuszczenie się „gwałtownych zamachów na osoby należące do polskich sił zbrojnych”, oraz sabotaż na kolei.

1 grudnia 1952 r. WSR w Warszawie skazał Tadeusza Klukowskiego (21 lat), Jerzego Kurzępę (20 lat) i Antoniego Grobickiego (21) na karę śmierci. Z tej trójki, 16 czerwca 1953 r. w Więzieniu na Mokotowie „Krzysztof” został stracony, pochowano go w nieznanym miejscu na warszawskim Służewcu.

Oprac. Jacek Wołoszyn

Opcje strony